

навчально-атестаційного комплексу розвитку професійної майстерності вчителя зарубіжної літератури в системі післядипломної освіти) в якості його технологічного інструментарію передбачається не тільки інтенсифікація науково-практичної підготовки філологів і на рівні самоосвіти, і у шкільному середовищі, і в період підвищення кваліфікації в

закладах неперервної освіти, а й покращення власної педагогічної системи літератора в цілому.

Подальші наукові розвідки автора можуть бути спрямовані на дослідження питань покращення викладання навчальної дисципліни «Зарубіжна література» та підвищення декламаційної культури філолога.

Література:

- 1.Ананьев Б. Г. Человек как предмет познания / Б. Г. Ананьев; [глав.ред. В.Усманцов]. – СПб. : Питер, 2002. – 288 с.
- 2.Глузман А. В. Профессионально-педагогическая подготовка студентов университета: теория и практика исследования / А. В. Глузман. – Киев : Просвіта, 1998. – 256 с.
- 3.Державна національна програма «Освіта» («Україна XXI століття»). – К. : Райдуга, 1994. – 61 с.
- 4.Зимняя И. А. Ключевые компетентности как результативно-целевая основа компетентностного подхода в образовании / И. А. Зимняя. – М. : Исслед. центр. пробл. качества подгот. специалистов, 2004. – 38 с.
- 5.Змеёв С. И. Становление андрагогики: развитие теории и технологии обучения взрослых : автореф. дис. на стиск. науч. степ. докт. пед. наук: спец. 13.00.01 «Общая педагогика, история педагогики и образования» / С. И. Змеёв. – М., 2000. – 44 с.
- 6.Кузьмина Н. В. Предмет акмеологии / Н. В. Кузьмина. – СПб. : Политехника, 2002. – 189 с.
- 7.Мойсеюк Н.Є. Педагогіка : навчальний посібник / Н. Є.Мойсеюк. – 3-є видання, доповнене. – К., 2001. – 608 с.
- 8.Олійник В. В. Післядипломна педагогічна освіта керівних і педагогічних кадрів / В. В. Олійник // Педагогічна і психологічна науки в Україні : зб. наук. праць : в 5 т. – Т.4 : Професійна освіта і освіта дорослих. – К. : Педагогічна думка, 2012. – С.258-265.
- 9.Прошкін В. В.Інтеграція університетської науки та освіти: історико-педагогічний аналіз / В. В. Прошкін // Вища освіта : досвід і перспективи : монограф. / редкол. : Н.М. Чернуха, О.М. Малихін, Н.О. Терентьева, Т.О. Саврасова-В'юн, М.В. Козир. – Черкаси : Видавець Чабаненко Ю., 2015. – С.15-40.
- 10.Словник іншомовних слів / за ред. О.С. Мельничука. – К. : Головна редакція УРЕ, 1974. – 776 с.

УДК 378

К.В. Шевченко, м. Краматорськ, Україна / K. Shevchenko, Kramatorsk, Ukraine
e-mail: kissara18@ya.ru

РОЛЬ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПІДГОТОВЦІ ВЧИТЕЛІВ У КИТАЇ ТА УКРАЇНІ

Анотація. Стаття присвячена дослідженню ролі інформаційних технологій у підготовці вчителів в Китаї та Україні, описує нормативно-правові засади використання інформаційних технологій у навчальному процесі педагогічних закладів Китаю та України, підкреслюється важливість ефективного застосування їх і у підвищення кваліфікації китайських вчителів, висвітлює важливість постійного удосконалення інформаційних технологій, застосування яких сприятиме професійному розвитку педагога, їх роль у самовдосконаленні педагога, що у подальшій педагогічній діяльності педагогічного фахівця значно вплине на його успіхи у професії. Визначено переваги використання інформаційних технологій у підготовці вчителя. Проаналізовано електронну модель підготовки вчителя в Україні Intel «Навчання для майбутнього» щодо навчання педагогічних працівників ефективному використанню інформаційно-комунікаційних технологій у навчально-виробничому процесі. Проаналізувавши сучасний стан технічного забезпечення китайських педагогічних закладів, ми з'ясували, що всі педагогічні заклади освіти добре обладнані технічними засобами, лекції майже завжди супроводжуються навчальними відеофільмами та презентаціями, що покращує сприйняття та засвоєння навчального матеріалу. Результати дослідження можуть бути практично використані для дисциплін «Загальна педагогіка», «Порівняльна педагогіка». Використано наступні методи дослідження :здійснення порівняльно-педагогічного аналізу, вивчення й узагальнення педагогічного досвіду, першоджерел, зроблено теоретичні узагальнення і висновки.

Ключові слова: підготовка вчителя, форми організації навчального процесу, інформаційні технології, вчитель Китаю, вчитель України, професійний розвиток вчителя, розвиток технологій, навчальний процес, педагогічні навчальні заклади, програма Intel.

Role of informational technologies in teacher's training in China and Ukraine

Annotation. The training of teachers is on a special place between other problems of modern education. The system of raising the level of teacher's skill in China is constantly developed. The article is devoted to the role of informational technologies in teacher's training in China and Ukraine, the importance of raising the level of informational technologies in teacher's training is highlighted, the normative-legislative of informational technologies in the educational process of educational establishments of China and Ukraine is describes, the importance of effective use of them in Chinese teacher's training is analyzed, the importance of continuous improvement

of informational technologies is highlights, it influences on pedagogical process. The use of informational technologies will contribute the professional development of teachers and their role in teacher's training in further educational activities is discussed. The advantages of information technology in teacher's training are covered. After analyzing the situation in educational establishments of China, we found that all pedagogical educational establishments are technically well equipped, almost all lectures always accompanied with training videos and presentations which improves student's perception and learning. Pedagogical research and summarize observations of teaching experience, primary sources are used as method of research, theoretical generalizations and conclusions are made. The results of the research can be used in disciplines "General pedagogy" and "Comparative pedagogy"

Key words: teacher's training, forms of organization of educational process, informational technologies, pedagogical educational establishments, teacher of China, teacher of Ukraine, professional development of teachers, technological development, program Intel.

Постановка проблеми. Кожна країна світу зацікавлена у якійсій підготовці вчителів, адже вчитель відіграє важливу роль у підготовці та становленні майбутніх професіоналів у різноманітних галузях, конкурентоспроможні, мобільні, професійно розвинені спеціалісти сприяють ефективному розвитку економічної, політичної та соціально-побутової сфер держави. Тому керівництво кожної держави приділяє багато уваги удосконаленню системи підготовки висококваліфікованих вчителів, без яких якісний навчальний процес не можливий. Система педагогічної освіти Китаю останнім часом дуже швидко розвивається і розробки рекомендацій щодо впровадження позитивних досягнень китайського досвіду в систему педагогічної освіти України. Особливе місце у підготовці фахівців займають засоби навчання. Останнім часом разом із традиційними особливою популярністю користуються мультимедійні засоби навчання та різноманітні електронні моделі. Тому нами вирішено дослідити роль інформаційних технологій у підготовці майбутніх учителів в Китаї та Україні

Аналіз попередніх досліджень Питання важливості застосування інформаційних технологій у вищих педагогічних закладах України досліджували, такі дослідники, як: Л. Романова, О. Овчарук, І. Малицька, Ю. Дорошенко та інші. Стосовно питань розвитку та ролі інформаційних технологій у вищих педагогічних закладах Китаю, досліджували китайські дослідники Чуан Юцай, Лі Тао, Су Сяохуань, та інші. Китайський дослідник Лю Донмін детально розглядав способи підвищення кваліфікації за допомогою Інтернет. Н. Котельникова досліджувала використання інформаційно-комунікативних технологій в процесі професіоналізації працюючих учителів у Китаї. Дослідження ролі інформаційних технологій у підготовці вчителів у Китаї та Україні не проводилось.

Мета дослідити роль інформаційних технологій у підготовці вчителів у Китаї та Україні.

Виклад основного матеріалу По-перше слід зазначити, які форми організації навчання існують у педагогічних закладах Китаю та України.

До форм навчання у китайських педагогічних закладах належать: лекції, семінарські, практичні, лабораторні заняття, навчальні конференції, консультації, екскурсії, експедиції, навчальна педагогічна практика, курсові і дипломні роботи, проекти; самостійна робота студентів. При цьому лекція і семінар - форми навчання, які переважно

орієнтовані на колективну навчальну діяльність, що спрямовується педагогом; лабораторні і практичні заняття, групові консультації - на групову роботу та індивідуальну роботу, яка передбачає самостійне опрацювання студентами джерел, заняття в лабораторії, підготовку курсових і дипломних робіт, індивідуальні консультації та інші [7].

У сучасному Китаї в епоху постійного розвитку інформаційних технологій у процесі навчання майбутніх педагогів дуже широко використовуються мультимедійні засоби. Дуже часто нова інформація подається у формі презентації, особливо на старших курсах, презентація виступає у якості наглядного матеріалу. Цей метод дозволяє вирішити багато проблем сучасної освіти, використання інформаційних технологій, особливо мережі Інтернет дозволяє завжди мати доступ до останніх інновацій у педагогіці і психології, та у професійних дисциплінах. Мультимедійні технології допомагають посилити інформаційну насиченість всього навчально-виховного процесу в закладах педагогічної освіти; організаційні семінари. Обговорення найбільш актуальних проблем, які виникають у процесі вивчення окремої теми з курсу. Дозволяє студентам зосередитись на найбільш важливих питаннях з конкретної дисципліни. Майбутні вчителі навчаються самостійно проводити аналіз та досліджувати можливості вирішення актуальних проблем у рамках даної викладачем тематики, згідно з власними інтересами.

Китай – високорозвинена у технічному плані країна, де існують різноманітні електронні моделі навчання та навчальне телебачення, ще у 1986 році було створене Китайське телебачення просвіти. Для вчителів шкіл кожного дня по тринадцять годин проводяться лекції через міжнародні супутники зв'язку. Всі педагогічні заклади освіти добре обладнані технічними засобами, лекції майже завжди супроводжуються навчальними відеофільмами та презентаціями, що покращує сприйняття та засвоєння навчального матеріалу. В українських ВНЗ останнім часом відбувається покращення технічного забезпечення. Держава намагається забезпечувати педагогічні заклади освіти новітніми технічними засобами, але рівень оснащення все ще знаходиться не на належному рівні.

Розвиток інформаційних технологій в Китаї та особливості їх застосування регулюють такі освітні стандарти, як «Інформаційні технології у навчанні», та «Застосування комп'ютера в освіті». 1996 року,

важливу роль також відіграє програма «211» у змісті якої розглядається неможливість якісної підготовки педагогічних кадрів без застосування сучасних інформаційних технологій.

Важливо, що у 2003 р. у Китаї почав реалізовуватися експериментальний проект підвищення кваліфікації вчителів під назвою «Інтеграція інформаційних технологій World Links у навчальні програми». Мета цього проекту - допомогти вчителям освоїти методику використання ІКТ в освітньому процесі, сформувати вміння з планування, розробки та проведення уроків нового типу з використанням інформаційних технологій [6]. У цьому ж році Міністерство освіти розпочало реалізацію плану зі створення Національного Інтернет-альянсу педагогічної освіти (全国教师教育网络联盟) www.jswl.cn. Його завданням є інтеграція супутникового телебачення, комп'ютерної мережі Інтернет та системи педагогічної освіти, для спільного застосовування якісних освітніх ресурсів з метою проведення великомасштабної, економічно вигідної та ефективної безперервної педагогічної освіти

Проаналізувавши автентичні навчальні плани та програми китайських педагогічних закладів, ми виявили, що обов'язковою для вивчення є дисципліна «Сучасні технології навчання», де багато уваги приділяється саме важливості застосування новітніх інформаційних технологій.

Важливо наголосити, що застосування сучасних інформаційних технологій у Китаї є також актуальним і під час курсів підвищення кваліфікації педагогічних робітників. Останнім часом популярними стають способи підвищення кваліфікації за допомогою Інтернет конференції, вчителі з різних частин країни мають можливість поділитись власним досвідом, обговорити способи подолання труднощів, які постають перед учнями при вивченні того чи іншого предмету, поділитись новітніми методами викладання та виховання учнів [8]. Таким чином використання Інтернету значно спрощує життя педагогам, не має потреби їхати в інше місто, або провінцію, для того, щоб підвищити рівень володіння предметом, а також рівень знань з психології та педагогіки.

Наприклад у 2014 році у місті Деян проводились Інтернет курси підвищення кваліфікації, які включали п'ять основних компонентів: поглиблення знань з предмету, що викладається, написання науково-дослідної роботи, складання іспитів, спільне використання матеріалів. Вчителі різних провінцій мали можливість не тільки поглибити знання з предмету, ознайомитись з новітніми методами та формами навчання та виховання учнів, а ще й отримали можливість попрацювати у команді. Вони повинні були написати науково-дослідну роботу у співавторстві з іншим вчителем. Ми вважаємо, що такий спосіб підвищення кваліфікації є дуже актуальним для сучасної педагогічної науки, адже він допомагає педагогу удосконалити навички роботи в

команді, безпосередньо впливає на професійний розвиток вчителя [2, с. 58].

Важливо наголосити ефективність такого способу підвищення кваліфікації. Вчителі працюють в тісному зв'язку з реальністю, мають можливість усвідомити актуальність і ефективність навчання учнів початкової та середньої школи за допомогою новітніх форм і методів у своїй повсякденній роботі, підвищується якість викладання, здібності до науково-дослідної роботи, покращуються навички практичної роботи вчителя.

Іншою перевагою використання Інтернету є можливість створити команду учителів, які сумісними зусиллями вирішуватимуть поставлені завдання, що сприятиме покращенню навичок роботи групою. А навчання педагогів писати тематичні дослідження, брати участь у дискусіях сприятиме розвитку критичного мислення.

Формування професійної ініціативи один із головних способів ефективного професійного розвитку вчителів.

Перевагою використання Інтернету для підвищення кваліфікації є взаємний обмін і співробітництво між вчителями, які мають багатий досвід роботи та вчителями-початківцями.

Слід додати, що курси підвищення кваліфікації за цією системою поділяються на три модулі, що тривають сорок годин. Наведемо приклади лекцій, які є обов'язковими для усіх вчителів. Лекції з методів звукових та мовних маніпуляцій (обов'язково для усіх учителів). Лекції з методів словесної маніпуляції (обов'язково для усіх учителів). Методи експлуатації інформаційних технологій (обов'язково для усіх учителів). Поняття і принципи експлуатації технічних засобів навчання (для вчителів молодших класів) Система складних операційних методів (для вчителів середніх класів). Мистецьке навчання та естетичне виховання (для вчителів старших класів)

Навчальна діяльність у вищих педагогічних закладах України передбачає аудиторну роботу з опанування програмового матеріалу (лекції, семінари, практичні тощо), індивідуальну роботу (консультації, виконання індивідуальних навчально-дослідних завдань, індивідуальні заняття, що проводяться під керівництвом викладача, тощо) та самостійну роботу (засвоєння студентом навчального матеріалу в час, вільний від обов'язкових навчальних занять, без участі викладача). Вона охоплює підготовку до семінарських, практичних, лабораторних занять; написання рефератів, есе, творчих робіт із конкретних проблем курсу; складання письмових звітів або усних доповідей; опрацювання окремих тем, питань програми курсу, додаткової літератури; роботу в інформаційних мережах тощо [4].

Важливо, що повноцінну і творчу самостійну роботу студентів у навчальному закладі забезпечує матеріальна та інформаційно-технічна база: навчальні лабораторії, комп'ютерні класи з можливістю роботи в

Інтернеті, бібліотека з читальними залами, навчально-методичні кабінети інститутів, факультетів, кафедр та ін. Навчальні ресурси закладу містять також електронні навчально-методичні комплекси навчальних дисциплін (електронні курси), з яких студент може отримати повний пакет необхідних матеріалів для опанування певної дисципліни. Електронні курси доступні на інтернет-сторінці у віртуальній бібліотеці навчального закладу або відповідної кафедри.

Важливо зазначити, що в Україні розвиток інформаційних технологій регулюють, такі документи, як Закон України "Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007-2015 роки", де зазначено, що "основним завданням розвитку інформаційного суспільства в Україні є сприяння кожній людині на засадах широкого використання сучасних ІКТ можливостей створювати інформацію і знання, користуватися та обмінюватися ними, виробляти товари та надавати послуги, повною мірою реалізуючи свій потенціал, підвищуючи якість свого життя і сприяючи сталому розвитку країни на основі цілей і принципів, проголошених Організацією Об'єднаних Націй, Декларації принципів та Плану дій, напрацьованих на Всесвітніх зустрічах на вищому рівні з питань інформаційного суспільства (Женева, грудень 2003 року; Туніс, листопад 2005 року) та Постанови Верховної Ради України від 1 грудня 2005 року «Про Рекомендації парламентських слухань з питань розвитку інформаційного суспільства в Україні» Однією з основних стратегічних цілей розвитку інформаційного суспільства в Україні Закон визнає забезпечення комп'ютерної та інформаційної грамотності населення шляхом створення системи освіти, орієнтованої на використання новітніх ІКТ у формуванні всебічно розвиненої особистості [3].

Відповідно до Меморандуму про взаєморозуміння та подальше співробітництво між Міністерством освіти і науки України і Компанією Intel, департамент професійно-технічної освіти МОН України запровадив освітню програму Intel «Навчання для майбутнього» щодо навчання педагогічних працівників ефективному використанню

інформаційно-комунікаційних технологій у навчально-виробничому процесі професійно-технічних навчальних закладів (наказ МОН України № 10 від 13.01.2006 р.).

Департамент професійно-технічної освіти МОН України активно підтримує впровадження програми Intel «Навчання для майбутнього» в системі професійно-технічної освіти, за якою протягом чотирьох років, 12 тисяч викладачів професійно-технічних закладів повинні навчитися ефективному використанню інформаційних технологій у навчально-виробничому процесі.

Слід зазначити, що програму впроваджено в усіх областях України. Навчання педагогічних працівників проводиться підготовленими регіональними тренерами-методистами.

До переваг використання інформаційних технологій у підготовці вчителя можна віднести: широкий доступ до інформації зі всього світу, можливість швидкого пошуку необхідної навчальної літератури, зручні форми підвищення кваліфікації, можливість занурення в іншомовну атмосферу для вчителів-філологів, економія часу, сприятливі умови для саморозвитку, можливість постійно підвищувати власні компетенції, можливість обміну досвідом з іншими досвідченими вчителями, та інші.

Підтвердженням ефективності впровадження ІКТ у Китаї можуть слугувати дані Всесвітнього економічного форуму, згідно з якими в рейтингу країн (Networked Readiness Index 2009-2010) з точки зору готовності і здатності використовувати переваги ІКТ Китай займає 37 місце, залишивши позаду ряд європейських країн: Угорщину (46), Італію (48), Латвію (52), Польщу (65), Україну (82) та інші [3].

Висновки. Проаналізувавши роль інформаційних технологій у підготовці вчителів, ми виявили, що і в Китаї і в Україні приділяється багато уваги розвитку інформаційних технологій, які значно спрощують навчальний процес. Удосконалення інформаційних технологій в Україні повинне відбуватися постійно у зв'язку зі швидким розвитком сучасних інформаційних технологій у світі.

Література:

1. Професійна освіта : словник : навч. посіб. / Уклад. С. У. Гончаренко та ін.; За ред. Н. Г. Ничкало. - К.: Вища освіта, 2000. - 380 с
2. Су Сяохуань. Образование в Китае – реформы и новшества / Су Сяохуань. – Меж континент, изд-во Китая, 2002 - 190 с.
3. Котельнікова Н.М. використання інформаційно-комунікативних технологій в процесі професіоналізації працюючих учителів у Китаї [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://intkonf.org/kotelnikova-nm-vikoristannya-informatsiyno-komunikativnih-tehnologiy-v-protsesi-profesionalizatsiyi-pratsuyuchih-uchiteliv-u-kitayi/>
4. Шишкіна М.П. Тенденції розвитку та використання інформаційних технологій в контексті формування освітнього середовища / М.П. Шишкіна // Інформаційні технології і засоби навчання: електронне наукове фахове видання [Електронний ресурс] / Ін-т інформ. технологій і засобів навчання АПН України, Ун-т менеджменту освіти АПН України; гол. ред.: В. Ю. Биков. - 2006. - № 1. - Режим доступу <http://www.ime.edu.ua.net/em1/emg.html>. - Заголовок з екрана.
5. 中华人民共和国教育法律集(Закони Китайської народної республіки про освіту). 外文出版社, 北京1999, -185页
6. Сайт міністерства освіти КНР [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://www.moe.edu.cn/>
7. 浙江大学本科生院 [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://www.cfd.zju.edu.cn/>